

14.10.2024

**Kaupunginmuseon lausunto Yliskylänlahden asemakaavan muutos-
sehdotuksesta**

HEL 2019-004377 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön asemakaavapalvelut on pyytännyt kaupunginmuseolta lausuntoa Yliskylänlahden asemakaavan muutosehdotuksesta. Museo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön sekä maiseman vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Asemakaavan muutos koskee Laajasalontien pohjoisosaa sekä sen reuna-alueita, Yliskylän venesatamaa, Tengströminpuistoa ja Laajasalon opiston tonttia. Tavoitteena on uusien asuntojen rakentaminen ja pikaraitiotieverkoston jatkaminen, liike- ja palvelukeskuksen täydentäminen, liikkumismahdollisuuksien monipuolistaminen, kaupunkikuvan parantaminen sekä Laajasalontien moottorikadun jakaman kaupunginosa-alueen itä- ja länsipuolien yhdistäminen toisiinsa

Aiemmissä lausunnoissaan museo on todennut, että suunniteltu muutos alueelle on radikaali, ja tähdentänyt että kaavatyön yhteydessä on pidettävä huolta, etteivät asemakaava-alueen olemassa olevat arvot vaarannut etenkin suojeltujen kohteiden (Tuurholmantie 5 ja Kuvernöörintie 9) osalta. Lisäksi Arkkitehti Jorma Järven vuonna 1953 suunnittelema Laajasalon Kristillisen kansanopiston päärakennukselle tulee kaavassa osoittaa sr-2 merkintä, sekä tontille kaavailtua lisärakentamista tulee sovittaa huolellisemmin ympäristöönsä.

Kaavaehdotuksessa Tuurholmantie 5 pihapiireineen on huomioitu asianmukaisilla kaavamerkinnoilla.

Sen sijaan voimassa olevassa asemakaavassa suojeltua, 1930-luvulla rakennettua Kuvernöörintie 9:n huvilarakennusta ei tunnisteta kaavaselostuksen suojelukohteiden lähtökohdissa. Museon lausunnosta annettussa vastineessa todetaan, että yksityisellä tontilla Laajasalontien itäpuolella sijaitsee asemakaavassa sr-3 merkitty pientalo, jonka omistajat ovat hakeneet kaavamutoshakemusta ja haluavat olla mukana kehittämässä tonttiaan osana Laajasalontien bulevardisoitua.

Kuvernöörintie 9 on vuonna 2000 suojeltu sr-3 merkinnällä, määräyksellä; ”kaupunkikuvallisesti arvokas rakennus. Rakennusta ei saa purkaa ilman rakennuslautakunnan lupaa. Rakennuslautakunta voi myöntää luvan vain, jos purkamiseen on pakottava syy. Rakennuksessa saa suorittaa vain sellaisia ulkoasua muuttavia toimenpiteitä, jotka noudattavat rakennuksen tyyliä”.

14.10.2024

Kaupunginmuseo arvioi kaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta eikä suojellun rakennuksen purkamisen mahdollistava asemakaava ole aiemmin laadittujen suojelumääräysten mukainen. Tontin kehittäminen osana Laajasalontien bulevardisointia ei ole sellainen pakottava syy, että suojelumääräyksen perusteita on syytä purkaa. Tontin kehittäminen on mahdollista myös suojellun rakennuksen säilymisen ehdoilla.

Asemakaavassa suojellun rakennuksen purkaminen vaikeuttaa lähtökohtaisesti rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Kaupunginmuseo ei puolla Kuvernöörintie 9:n osalta kaavaehdotuksen mukaista asemakaavan muutosta, koska muutos on vastoin maankäyttö- ja rakennuslain § 118: ”Rakennustaiteen ja kaupunkikuvan vaaliminen. Rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella”.

Tämän lisäksi kaavakartassa ja -selostuksessa on joitakin ristiriitoja. Kaavaselostuksessa todetaan: Laajasalon opiston päärakennukselle on kaavassa merkitty suojelumerkintä sr-2, määräyksellä; ”Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen julkisivuja ja vesikattoa sekä sen julkisia sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa”. Kuitenkaan kaavaehdotuskartalla ei rakennukselle ole osoitettu suojelumerkintää. Ristiriita tulee poistaa osoittamalla rakennukselle suojelumerkintä.

Kaava-aineiston mukana on Laajasalon opiston päivitetty tontinkäyttöluonnos. Valitettavasti luonnoksessa tarkastellaan edelleen suoraviivaisen suorakulmaisten uudisrakennusmassojen sijoittamista tontille. Eikä varsinkaan Kuukiventien varteen sijoitettua lisärakentamista ole onnistuneesti sovitettu ympäristöönsä. Kaavaselostuksen suojelukohteiden lähtökohdissa todetaan Laajasalon Kristillisen kansanopiston päärakennuksen näyttävätyvän maamerkkirakennuksena ympäristössään. Esitetty kolmikerroksinen uudisrakennusmassa heikentää oleellisesti päärakennuksen maamerkkimäisyyttä. Museo esittää hienovaraisemman, matalamman ja hajautetumman rakennusmassan tutkimista tontilla.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

14.10.2024

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Y-tunnus

0201256-6